

dr Zorica Mršević

naučna savetnica

Institut društvenih nauka, Beograd

e-mail: zorica.mrsevic@gmail.com

mr Svetlana Janković

Centar za podršku dijaloga i tolerancije, Čačak

e-mail: svetlana.jankovic.cacak@gmail.com

Klimatske promene i upravljanje migracijama

U ovom radu se izlaže neophodnost pravnih promena kao jedan od humanih odgovora na migracije izazvane klimatskim promenama. Danas je uveliko globalno razvijena svest da nisu samo oružani sukobi uzrok migratornih kretanja, već i drastično osiromašenje izazvano prirodnim katastrofama i klimatskim promenama. U svetu je trenutno oko 82,4 miliona ljudi prinuđeno da živi van svojih domova i da ima status izbeglih i raseljenih lica, što je više nego ikada ranije. Mnogi od njih su pobjegli od gladi i sasvim ugrožene egzistencije do kojih su dovele klimatske promene i njima prouzrokovane prirodne katastrofe. A klimatske promene nisu samo iza učestalih prirodnih katastrofa, i ruiniranih i onemogućenih privrednih aktivnosti čitavih regiona, kao što je na primer podsaharska Afrika, već, takođe, i oružanih sukoba koji u njima izbijaju. Uzročno-posledični krug generisanja kontinuiranih talasa izbeglica je tako zaokružen na liniji klimatske promene, prirodne katastrofe, ratovi, devastirane privredne aktivnosti, ugrožena elementarna egzistencija stanovništva. Zbog toga je upravljanje migracijama jedan od prioriteta, neophodnih humanitarnih odgovora zapravo i na klimatske promene.

Cilj rada je ukazivanje na to da se migracijama mora upravljati, i da to niko ne može da radi samostalno jer su migracije po definiciji prekogranične. Moraju da rade zajedno Evropska unija i Srbija, ali i druge države koje se nalaze na migrantskom putu. Zato je potpisan Ugovor o podršci Evropske unije u upravljanju migracijama kao druga faza unapređenja prihvatnih kapaciteta, usluga zaštite i pristupa obrazovanju u Srbiji.

Tematski, ovaj tekst sadrži izlaganja jednog od odgovora na klimatske promene u vidu humanog i racionalnog postupanja sa intenziviranim migratornim kretanjima kao njenim posledicama. Pravni odgovori su deo tog postupanja i to ne samo u smislu usmeravanja ka tržištima razvijenih zemalja EU koje mogu da apsorbuju značajan

deo migrantske populacije, jer i naš sistem azila treba da bude učinjen privlačnim izdavanjem putnih isprava izbeglicama, radnih dozvola i skraćivanjem trajanja procedura vezanih za odobravanje azila.

Ključne reči: migratorna kretanja izazvana klimatskim promenama, pravni odgovori, saradnja EU i Srbije, radne dozvole, putne isprave.